

Nr 313.

Godkänd av första kammaren den 26 maj 1939.

Godkänd av andra kammaren den 26 maj 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av vattenfallsstyrelsen m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 174.)

Till Konungen.

I en den 10 mars 1939 dagtecknad proposition, nr 240, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att

1:o) besluta, att civila avlöningsreglementet skall äga tillämpning å kraftverksdirektör vid statens vattenfallsverk;

2:o) godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för statens vattenfallsverk, att gälla tills vidare från och med den 1 juli 1939;

3:o) förklara, att befattningarna såsom överdirektör och souschef, förrådsdirektör samt kanaldirektör skola tillsättas medelst förordnande på viss tid;

4:o) medgiva, att till kraftverksdirektörerna N. E. Sylwan vid Trollhätte kraftverk och O. L. G. Harder vid Älvkarleby kraftverk må från och med den 1 juli 1939, så länge de under nu löpande förordnandeperiod innehava sina befattningar, utgå personligt lönetillägg med belopp, som erfordras för att deras bruttoavlöning skall uppgå till 21,000 kronor respektive 20,000 kronor för år räknat; samt

5:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda förslag må erfordras.

Ehuru ej till sin ekonomiska omfattning mera vittutseende omfattar dock förevarande proposition rätt genomgripande förändringar av vattenfallsstyrelsens organisation. Med avseende å själva chefsposterna, generaldirektören undantagen, föreslås en utvidgning från för närvarande 5 befattningar (en överdirektör, en överingenjör och 3 byråchefer) till 8 motsvarande befattningar (en överdirektör, en driftdirektör, två överingenjörer, en förrådsdirektör och 3 byråchefer).

Vid frågans bedömande måste emellertid tagas i betraktande den enastående kraftiga utveckling statens vattenfallsverk — jämsides med de på det hela taget starkt uppåtgående konjunkturerna inom landet — undergått sedan styrelsen år 1920 senast organiserades. Detta ådagalägges redan rätt tydligt

av siffrorna över kraftproduktionen, utvisande en ökning från år 1920 750 miljoner kilowattimmar till år 1938 cirka 2,500 miljoner kilowattimmar, vartill kommer från andra kraftföretag inköpt kraft om cirka 250 miljoner kilowattimmar.

De statliga kraftverken bilda som bekant numera ett sammanhängande nät ända upp ifrån Porjus vid Lule älv över anläggningarna vid Indalsälven, Älvkarleby och Västerås ned till de utbyggda vattenfallen vid Motala ström och Göta älv. De framställda kraftkvantiteterna motsvara omkring en tredjedel av hela landets kraftförsörjning. Tämligen uppenbart är, att distributionen härav till järnvägar, industri, städer och landsbygden måste innebära omfattande försörjnings- men också lika omfattande som ömtåliga försäljningsproblem. Även när det gäller den i allt högre grad och framförallt ur beredskapssynpunkt erforderliga samordningen av de på stat, kommuner och enskilda fördelade energitillgångarna har statens vattenfallsverk viktiga uppgifter.

Angeläget är att vattenfallsstyrelsen i denna sin dominerande ställning har en personalorganisation, lämpad att lösa alla de omfattande, hela landets ekonomiska och sociala liv starkt påverkande produktions-, distributions- och försäljningsuppgifterna. Beträffande möjligheterna att på de olika posterna erhålla och kvarhålla lämplig fackkunnig personal bör uppmärksammas den starka konkurrens från landets många kommunala och enskilda kraftverksföretag som styrelsen är utsatt för. Enligt vad vattenfallsstyrelsen påvisat har resultatet av denna konkurrens varit, att under de tio senaste åren icke mindre än 30 procent av de kvalificerade teknisk-kommersiella tjänstemännen lämnat vattenfallsverket.

För riksdagens vederbörande utskott hava under hand angivits synnerligen påtagliga exempel på svårigheterna för vattenfallsstyrelsen att särskilt på chefsposterna få behålla sina tjänstemän, vilka genom den tekniska och praktiska förfarenhet, de förvärvat i statstjänsten, eftersökas för motsvarande bättre avlönade befattningar i kommunal och enskild tjänst. Detta förhållande förtjänar tvivelsutan allvarligt beaktande vid avvägningen av löneförmånerna, enkannerligen de löner, som bjudas på de ledande posterna.

Vad nu särskilt angår den föreslagna överdirektörs- och souschefsbefattningen hava inom de för ärendets närmare utredning tillkallade sakkunniga olika meningar yppats om behövligheten av att med avvikelse från den utgestaltning, som generalpost-, telegraf- och järnvägsstyrelserna i detta hänseende erhållit — en inom järnvägsstyrelsen befintlig överdirektörsbefattning står sedan länge vakant — inrätta en särskild biträdande chefsbefattning ensamt inom vattenfallsstyrelsen. De sakkunnigas ordförande, som i detta avseende framfört en särmening, har då i stället förutsatt, att chefen på den blivande kommersiella byrån skulle erhålla ställning av överdirektör i stället för byråchef. Varken ekonomiskt eller organisatoriskt kan skillnaden mellan dessa båda olika meningar anses mera betydande, i all synnerhet om man betänker, att redan för närvarande inom styrelsen finnes en överdirektör, vilken, samtidigt som han är chef för styrelsens kraftverksbyrå, kommit att

intaga en central, i åtskilliga avseenden med souschef jämförlig ställning. Riksdagen har ej funnit anledning på denna punkt frångå departementschefens förslag om inrättandet av särskild överdirektörsbefattning, vilket förslag överensstämmer ej endast med vad de sakkunnigas majoritet och vederbörande lönenämnd förordat utan också med vad den nuvarande verksledningen bestämt hävdad såsom organisatoriskt mest lämpligt.

Då alltså, såvitt riksdagen kunnat finna, vattenfallsstyrelsen — särskilt vad chefsposterna beträffar — är i behov av de ändringar av sin personalorganisation, som här föreslagits, och riksdagen ej heller i något detaljviseende funnit anledning besluta någon avvikelse från propositionen, får riksdagen anmäla, att riksdagen

1:o) beslutat, att civila avlöningsreglementet skall äga tillämpning å kraftverksdirektör vid statens vattenfallsverk;

2:o) godkänt följande personalförteckning för statens vattenfallsverk, att gälla tills vidare från och med den 1 juli 1939:

Personalförteckning för statens vattenfallsverk.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör	C 16
1 överdirektör och souschef	C 13
2 kraftverksdirektörer	C 11
2 överingenjörer	C 10
2 kraftverksdirektörer	C 9
1 driftdirektör	C 7
1 förrådsdirektör	C 5
1 kanaldirektör	C 5
3 byråchefer	A 30
1 förste byrådirektör	A 30
1 byrådirektör	A 28
3 driftchefer	A 28
4 direktörsassistenter vid kraftverk	A 27
7 distriktsingenjörer	A 27
11 förste byråingenjörer	A 27
4 förste driftsingenjörer	A 27
2 förste sekreterare	A 27
10 byråingenjörer	A 26
1 direktörsassistent vid kanalverk	A 26
1 driftsingenjör	A 26
3 sekreterare	A 26
1 förste revisor	A 24
1 kamrer	A 24
2 sekreterare	A 24
1 förste kontrollör	A 22
5 ingenjörer	A 22

Befattning.	Lönegrad.
1 förrådsförvaltare	A 21
2 förste kassörer	A 21
2 kanalinspektorer av klass 1	A 21
5 kontrollörer	A 21
4 notarier	A 21
1 revisor	A 21;

3:o) förklarar, att befattningarna såsom överdirektör och souschef, förrådsdirektör samt kanaldirektör skola tillsättas medelst förordnande på viss tid;

4:o) medgivit, att till kraftverksdirektörerna N. E. Sylwan vid Trollhätte kraftverk och O. L. G. Harder vid Älvkarleby kraftverk må från och med den 1 juli 1939, så länge de under nu löpande förordnandeperiod innehava sina befattningar, utgå personligt lönetillägg med belopp, som erfordras för att deras bruttoavlöning skall uppgå till 21,000 kronor respektive 20,000 kronor för år räknat;

5:o) bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda förslag må erfordras.

Stockholm den 26 maj 1939.

Med undersätlig vördnad.
